

THEATERREGISSEUR VOOR DE AMATEURKUNST

Opleidingswerkplan 2025-2029

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	2
2.	CONTACTGEGEVENS.....	3
2.1	KultuurLoket	3
2.2	Bezoekadres	3
2.3	Contactpersonen	3
3.	OPLEIDING	4
3.1	Doelen.....	5
3.2	Aanmeldproces.....	6
3.3	Tijdsinvestering	8
3.4	Begeleiding	9
3.5	Portfolio.....	10
3.6	Toetsing	11
4.	OPBOUW VAN DE OPLEIDING.....	13
4.1	Jaar 1	15
4.2	Jaar 2	18
4.3	Jaar 3	21
4.4	Jaar 4.....	24
5.	HOOFDDOCENTEN	29
6.	KOSTEN	31
	BIJLAGE 1 Verwijzingen naar landelijke bijlagen en hoofdstukken (LKCA)	32
	BIJLAGE 2 Roosters	34
	Jaar 1	35
	Jaar 2.....	36
	Jaar 3.....	37
	Jaar 4.....	38

1. INLEIDING

Regisseren is een vak. Het vraagt lef, visie en het vermogen om mensen te inspireren. In deze opleiding ontwikkel je je tot een regisseur die zelfstandig voorstellingen maakt en spelers begeleidt vanuit een eigen artistieke koers.

De regieopleiding van het KultuurLoket is een vierjarige kaderopleiding voor mensen met liefde voor theater en de wens om die liefde professioneel in te zetten binnen de amateurkunst. De opleiding bestaat al meer dan twintig jaar en heeft een sterke reputatie in Noord-Nederland.

Je leert in de praktijk: door te maken, te onderzoeken, te reflecteren en samen te werken. Je werkt aan vakkennis en vaardigheden op het gebied van spelregie, dramaturgie, groepsbegeleiding, vormgeving en productie. Daarbij ontwikkel je een eigen stijl en een visie die past bij jouw als maker.

De opleiding is gebaseerd op het landelijke Raamleerplan Theaterregisseur voor de Amateurkunst van het LKCA (Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst). Dit werkplan laat zien hoe wij deze richtlijnen vertalen naar onze dagelijkse praktijk in Groningen. Het biedt houvast aan deelnemers, docenten en betrokkenen, en borgt de kwaliteit en opbouw van de opleiding.

Wie de opleiding succesvol afrondt, ontvangt het landelijke kadercertificaat van het LKCA. Daarmee ben je goed voorbereid om regieprojecten te leiden in het amateurtheater, het onderwijs of in maatschappelijke en culturele projecten.

In dit document lees je hoe de opleiding is opgebouwd, wat je per jaar leert, hoe we toetsen, wie de docenten zijn en welke praktische afspraken erbij horen. Welkom bij de regieopleiding van het KultuurLoket – we kijken uit naar jouw verhaal op de vloer.

Meer informatie: Raamleerplan Theaterregisseur voor de Amateurkunst (LKCA, 2023)
<https://www.lkca.nl/publicatie/raamleerplan-kaderopleiding-theaterregisseur-voor-de-amateurkunst-2023/>

2. CONTACTGEGEVENS

2.1 KultuurLoket

Het KultuurLoket ondersteunt iedereen die kunst en cultuur (mogelijk) maakt in de provincie Groningen. We zijn de verbindende schakel tussen amateurkunstenaars, professionals en culturele organisaties. Je kunt bij ons terecht voor advies, netwerk, trainingen en opleidingen.

De regieopleiding is één van de activiteiten waarmee we cultuurparticipatie versterken en makers helpen groeien.

2.2 Bezoekadres

KultuurLoket – Stichting VRIJDAG
Walstraat 34
9712 JG Groningen
050 305 13 00
www.kultuurloket.nl

2.3 Contactpersonen

Inhoudelijke coördinatie:	Karin Noeken
E-mailadres:	knoeken@hotmail.com
Telefoonnummer:	06 52314293

Zakelijke coördinatie:	Mark de Vries
E-mailadres:	mark@kultuurloket.nl
Telefoonnummer:	06 19357697

Administratie:	Lilian Klasen
E-mailadres:	hallo@kultuurloket.nl
Telefoonnummer:	06 83331762

3. OPLEIDING

De regieopleiding van het KultuurLoket leidt regisseurs op die voorstellingen maken vanuit een eigen artistieke signatuur en visie.

De opleiding biedt een leeromgeving waarin praktijk centraal staat. Door te doen, te reflecteren en samen te werken, ontwikkel je jezelf als maker én begeleider. Denk aan groepslessen, repetitieblokken, werkweekenden, intervisie, individuele opdrachten en coachgesprekken. Je leert zowel van docenten als van mededeelnemers en van het werk in het veld.

De opleiding richt zich op vier kerngebieden van het regievak: spelregie, dramaturgie, spelersbegeleiding en het vormgeven van een theatrale vertelling. Deze sluiten aan op de zeven landelijke regiecompetenties zoals beschreven in het Raamleerplan Theaterregisseur voor de Amateurkunst (LKCA, 2023). Je leert denken in concepten én handelen in de praktijk. Daarbij ontwikkel je een persoonlijke stijl en maak je bewuste artistieke keuzes.

Een belangrijk uitgangspunt is het coachen van spelers binnen het amateurtheater. Dat vraagt niet alleen artistiek inzicht, maar ook didactische vaardigheden, empathie en een open, onderzoekende houding. Daarom sta je in de eerste jaren ook zelf op de vloer om spel te ervaren en spelinzicht te ontwikkelen.

De opleiding stimuleert een brede artistieke ontwikkeling. Je reflecteert op je werk, onderzoekt verschillende vormen van theatermaken en laat je inspireren door actuele thema's en andere kunstvormen.

We leiden regisseurs op met een open blik, een herkenbare artistieke signatuur en een stevige basis om zelfstandig te werken binnen het amateurtheater en daarbuiten.

3.1 Doelen

De regieopleiding van het KultuurLoket leidt deelnemers op tot zelfstandig werkende regisseurs binnen het amateurtheater. Daarbij staan de volgende doelen centraal:

- **Ontwikkelen van regiecompetenties**
De opleiding richt zich op zeven landelijke competenties: ambachtelijk, creërend, organiserend, didactisch, communicatief, omgevingsgericht en onderzoekend vermogen. Deze vormen de basis voor het inhoudelijke en didactische ontwerp van de opleiding zoals beschreven in het Raamleerplan Theaterregisseur voor de Amateurkunst (LKCA, 2023).
- **Werken vanuit visie en fascinatie**
De deelnemer ontwikkelt een persoonlijke artistieke visie en stijl en leert hoe deze te vertalen naar de vloer.
- **Spelersgericht en didactisch begeleiden**
De deelnemer leert de kwaliteiten van spelers te herkennen en te coachen. Hij of zij creëert een veilig en inspirerend repetitieklimaat.
- **Zelfstandig voorstellingen regisseren**
De deelnemer leert hoe hij of zij een groep spelers begeleidt bij het ontwikkelen, repeteren en uitvoeren van een avondvullende voorstelling.
- **Brede inzetbaarheid van vaardigheden**
De opgedane kennis en ervaring zijn ook toepasbaar buiten het amateurtheater, bijvoorbeeld in community art, het onderwijs of het sociaal domein.

3.2 Aanmeldproces

Inschrijven auditieavond

De eerste stap is je inschrijving voor de auditieavond. Dit doe je via de link op de website. Je betaalt alleen de kosten voor deelname aan deze avond.

Motivatatie en CV

Daarna stuur je een e-mail met een motivatiebrief en een beknopt theater-cv, samen maximaal één A4'tje.

In de brief geef je kort aan waarom je deze regieopleiding wilt volgen, wat je hoopt te leren en welke ambities je hebt. Daarnaast zijn we benieuwd naar jouw smaak: wat vind jij mooi? Denk aan voorstellingen, stijlen, makers of groepen die jou inspireren of die je graag bezoekt.

Bij je brief voeg je een kort theater-cv toe. Hierin vermeld je puntsgewijs wat je al hebt gedaan:

- ervaring als speler (bijvoorbeeld producties, cursussen, groepen);
- eventuele ervaring met regie of andere maakvormen (geen vereiste, wel relevant als je die hebt).

Deze combinatie van brief en cv geeft het docententeam een goed beeld van jouw achtergrond, motivatie en leervragen.

Auditieavond

Deze bestaat uit twee onderdelen: een les in spel en een les in regie. Zo krijg je een goed beeld van de inhoud, werkwijze en sfeer van de opleiding. Tegelijkertijd maken de docenten kennis met jouw manier van werken, denken en samenwerken.

De avond is bedoeld als wederzijdse kennismaking. Je ontdekt of de opleiding bij je past en of het traject aansluit bij waar je nu staat. De docenten krijgen zicht op jouw potentie, achtergrond en leerhouding.

Criteria

Het docententeam kijkt onder andere naar:

- **Motivatatie** – Sluit jouw motivatie aan bij wat de opleiding biedt?
- **Stuurbaarheid** – Ben je open voor feedback en kun je ermee aan de slag?
- **Voorkennis** – Heb je voldoende ervaring met theater en spel om te kunnen starten?
- **Creatief potentieel** – Kun je ideeën verbeelden, verdiepen en verder ontwikkelen?
- **Zelfreflectie** – Kun je je eigen leerproces benoemen en bijsturen?

Besluitvorming

Na de auditie bespreekt het docententeam je motivatie, het verloop van de avond en je potentieel als regisseur. Bij twijfel over je ontwikkelbaarheid of wanneer er meer aanmeldingen zijn dan plekken, kan worden besloten je niet toe te laten.

Binnen twee weken ontvang je een terugkoppeling met een toelichting op het besluit.

Inschrijven opleiding

Na toelating schrijf je je officieel in voor de opleiding. Je betaalt dan de opleidingskosten voor jaar 1.

3.3 Tijdsinvestering

De opleiding duurt vier jaar.

In de eerste drie jaren volg je wekelijks les op maandagavond van 19.30 tot 22.30 uur. Daarnaast zijn er verspreid over deze jaren enkele lesweekenden, bedoeld voor verdieping, praktijkoefeningen en samenwerking binnen de groep. Jaar 1, 2 en 3 omvatten elk ongeveer 100 les- of contacturen. Voor deze lessen geldt een aanwezigheidsplicht van minimaal 80%.

In de eerste drie jaren besteed je naast de lessen jaarlijks ongeveer 40 uur aan zelfstudie. Dit bestaat uit het lezen van teksten, het voorbereiden van opdrachten, het schrijven van plannen en het bijhouden van een studiedossier.

In het vierde jaar werk je zelfstandig aan een avondvullende eindvoorstelling met een eigen spelersgroep. Je wordt daarbij individueel begeleid door een docent-coach. Dit jaar is sterk praktijkgericht en vindt grotendeels buiten de vaste lesmomenten plaats. Wel zijn er enkele gezamenlijke lesdagen en coachgesprekken, gericht op voorbereiding, voortgang, reflectie en beoordeling.

De tijdsinvestering in dit vierde jaar is aanzienlijk en verschilt per deelnemer. Hoeveel tijd je kwijt bent, hangt af van je artistieke keuzes, de omvang van je project en de manier waarop je het maakproces organiseert.

De opleiding is bewust gespreid over vier jaar, zodat deze goed te combineren is met werk, gezin of andere verplichtingen. Het rooster houdt rekening met schoolvakanties, feestdagen en de beschikbaarheid van locaties en docenten.

3.4 Begeleiding

De persoonlijke ontwikkeling van de deelnemer staat centraal in de opleiding. Begeleiding is een doorlopend onderdeel van het leertraject en gebeurt op verschillende manieren: in de lespraktijk, via individuele gesprekken, reflectiemomenten, portfoliofeedback en begeleiding bij praktijkopdrachten en voorstellingen.

Elke deelnemer heeft een vaste mentor die het leerproces volgt, stimuleert en ondersteunt. Je bespreekt regelmatig je voortgang, leerdoelen en artistieke ontwikkeling, onder andere aan de hand van je persoonlijk ontwikkelplan (POP) en reflectiedossier.

In de eerste jaren ligt de nadruk op feedback tijdens de lessen en twee vaste reflectiemomenten. In de latere jaren wordt de begeleiding intensiever en meer individueel, gericht op je eigen regieprojecten. Tijdens het vierde jaar krijg je persoonlijke coaching bij het voorbereiden en uitvoeren van je eindvoorstelling.

De precieze invulling van de begeleiding verschilt per jaar en is verder uitgewerkt in hoofdstuk 4.

3.5 Portfolio

Het portfolio is een verplicht onderdeel van de opleiding in Groningen. Je legt hierin je ontwikkeling als regisseur vast en onderbouwt je artistieke keuzes, werkwijze en visie. Het ondersteunt reflectie-, voortgangs- en beoordelingsmomenten en vormt, samen met je presentaties en gesprekken, een belangrijk onderdeel van de toetsing.

Je richt het portfolio zelf digitaal in. Het bevat bijvoorbeeld:

- reflecties op lessen, opdrachten en gesprekken;
- regieplannen en praktijkverslagen;
- inspiratiebronnen, repetitiedocumentatie en beeldmateriaal;
- beschrijvingen van voorstellingsbezoek en bronnenonderzoek;
- notities uit mentorgesprekken en je POP.

Het portfolio helpt je aantoonbaar te werken aan onder meer onderzoekend vermogen, oriëntatie op het werkveld en persoonlijke artistieke ontwikkeling.

Voor inhoudelijke richtlijnen en suggesties: zie bijlage 1 van het Raamleerplan Theaterregisseur voor de Amateurkunst (LKCA, 2023).

3.6 Toetsing

De toetsing binnen de regieopleiding is geïntegreerd in het leerproces en vindt plaats in samenhang met de ontwikkeling van de landelijke regiecompetenties, zoals beschreven in het Raamleerplan Theaterregisseur voor de Amateurkunst (LKCA, 2023, p. 15–18). De opleiding beoordeelt op praktijkopdrachten, presentaties, portfolio, reflectieverslagen en gesprekken.

De toetsing richt zich niet alleen op eindresultaten, maar ook op leerproces, betrokkenheid, samenwerking en artistieke groei. De opleiding hanteert een aanwezigheidsplicht van 80%. Bij onvoldoende aanwezigheid, ontwikkeling of inzet volgt een bindend studieadvies.

Doorgaande toetsing – jaar 1 t/m 3

In elk van de eerste drie jaren zijn er twee vaste toetsmomenten:

- **Halverwege het jaar** bespreek je tijdens een reflectiegesprek met je mentor je voortgang, leerdoelen en persoonlijk ontwikkelplan (POP).
- **Aan het eind van het jaar** vindt een voortgangsgesprek plaats. Op basis van je portfolio, reflecties en resultaten beoordeelt je mentor of je kunt doorstromen naar het volgende leerjaar.

Het docententeam bespreekt de voortgang van deelnemers meerdere keren per jaar en kan – indien nodig – aanvullende gesprekken of adviezen geven. Zie hoofdstuk 4.1 t/m 4.3 voor de concrete invulling per leerjaar.

Eindbeoordeling – jaar 4

De beoordeling in jaar 4 bestaat uit een aantal momenten:

- **Regieplan:**
In het regieplan leg je de stappen van het maakproces vast, inclusief dramaturgische lijn, vormgevingsideeën en repetitieplanning. Goedkeuring voor dit plan is een voorwaarde om te mogen starten met het repetitieproces.
- **Groenlichtprocedure:**
Tijdens het repetitieproces vindt een groenlichtdoorloop plaats. Je toont een deel van je voorstelling-in-wording aan een begeleider en een tweede docent. Zij beoordelen of de voorstelling voldoende kwaliteit heeft om te voldoen aan de criteria van de eindtoets (eindvoorstelling). De uitkomst kan zijn: groen (door), oranje (aanvullende eisen) of rood (afwijzing). Zie hoofdstuk 4.4, fase 4.
- **Eindvoorstelling en gesprek:**
Na je eindvoorstelling bespreek je je werkwijze, keuzes en ontwikkeling met een commissie bestaande uit minimaal 2 (gast)docenten. Zie hoofdstuk 4.4, fase 10.

Indien het regieplan, de groenlichtdoorloop of de eindvoorstelling en/of het eindgesprek als onvoldoende worden beoordeeld, wordt in overleg met de docenten een passend vervolgtraject afgesproken. Hierbij kunnen extra kosten in rekening worden gebracht. Zie hoofdstuk 4.4 voor de uitwerking per situatie.

Certificering en uitstel

Bij succesvolle afronding ontvang je het landelijke kadercertificaat van het LKCA. In uitzonderlijke gevallen is uitstel van het examen mogelijk tot uiterlijk 31 december van dat jaar. Zie hoofdstuk 4.4 (onder Uitstel) voor de voorwaarden. Bij tussentijdse beëindiging kun je in aanmerking komen voor een provinciaal deelcertificaat van het KultuurLoket.

4. OPBOUW VAN DE OPLEIDING

Fase 1 – Fundament (jaar 1 en 2)

In de eerste fase werk je aan de vakmatige basis. Je ontwikkelt inzicht in spel, regie, dramaturgie en vormgeving. Je leert hoe je een repetitieproces opbouwt, hoe je spelers begeleidt en hoe je theatrale keuzes maakt.

Er is veel aandacht voor:

- spelanalyse en spelbegeleiding;
- tekstbehandeling en dramaturgie;
- basisprincipes van regie en vormgeving;
- samenwerken en reflecteren in een groep;
- het verkennen van jouw fascinaties en artistieke blik.

Je bouwt een gezamenlijk begrippenkader op met je mededeelnemers en ontwikkelt een gezamenlijke theatertaal. In beide jaren werk je aan een korte presentatie: in jaar 1 een scène van 5 minuten tijdens het werkweekend, in jaar 2 een regieopdracht van ca. 10 minuten (Etude 1). Deze presentaties zijn bedoeld als oefening in regie én reflectie.

De ontwikkeling in deze fase richt zich op het herkennen en verkennen van de landelijke competentiegebieden voor regisseurs. Je oefent met ambachtelijk, creërend en didactisch vermogen binnen een veilige leeromgeving. Ook onderzoek je je artistieke fascinaties en leer je reflecteren op je eigen ontwikkeling.

Fase 2 – Verdieping (jaar 3)

In het derde jaar verdiep je je in je eigen stijl en visie als maker. Je voert zelfstandig een regieproject uit in de vorm van een eenakter. Je kiest een tekst of thema, doet vooronderzoek, stelt een spelersgroep samen en regisseert een korte voorstelling.

In deze fase draait het om:

- zelfstandig plannen en organiseren;
- dramaturgisch denken;
- artistieke keuzes maken en onderbouwen;
- samenwerken met spelers van buiten de opleiding.

Je krijgt persoonlijke begeleiding bij het hele proces. Je presenteert je voorstelling aan publiek en reflecteert daarop met je docent. De evaluatie vormt de opstap naar het vierde jaar.

In jaar 3 werk je zelfstandiger en pas je de landelijke competenties toe in een regieproject. Je ontwikkelt een eigen stijl en visie, en verdiept je in dramaturgisch en onderzoekend werken. Daarnaast ontwikkel je organiserend en communicatief vermogen door samen te werken met spelers van buiten de opleiding.

Fase 3 – Uitvoering (jaar 4)

In het vierde jaar werk je aan een volwaardige eindvoorstelling met een eigen spelersgroep. Je ontwikkelt je concept, schrijft een regieplan en doorloopt het volledige maakproces van repetitie tot uitvoering. Daarbij regel je zelfstandig zaken als repetitieruimtes, financiering en een speelplek.

Je toont in deze fase dat je:

- zelfstandig kunt regisseren;
- spelers artistiek en praktisch kunt begeleiden;
- een helder artistiek verhaal weet te vertellen;
- verantwoordelijkheid neemt voor de organisatie en uitvoering.

Je sluit de opleiding af met een eindpresentatie en een reflectiegesprek. Bij een positieve beoordeling ontvang je het certificaat van de opleiding.

In het vierde jaar toon je aan dat je alle competentiegebieden beheerst en geïntegreerd kunt toepassen in een zelfstandig regieproject. Je geeft leiding aan het volledige maakproces, begeleidt spelers en positioneert jezelf bewust binnen het veld. Je werkt vanuit een eigen signatuur en reflecteert kritisch op je rol als maker.

Zie het Raamleerplan Theaterregisseur voor de Amateurkunst (LKCA, 2023) voor de volledige beschrijving van de competenties in deze eindfase.

4.1 Jaar 1

In het eerste jaar leg je de basis voor het vak van regisseur. Je maakt kennis met spel, regie, dramaturgie en vormgeving, en ontwikkelt spelinzicht, regievaardigheden en artistiek bewustzijn. Je werkt zowel als speler als regisseur. Door te experimenteren, te analyseren en te reflecteren, leer je de kernprincipes van theatermaken. Het jaar bestaat uit zes modules, verdeeld over twee blokken, en wordt afgesloten met een presentatie.

Je leert het vak vanuit drie invalshoeken: het ambacht van regie, het begeleiden van spelers en je persoonlijke artistieke drijfveren. De modules dragen bij aan de ontwikkeling van de zes regiecompetenties: ambachtelijk, creërend, organiserend, didactisch, communicatief en omgevingsgericht.

Modulen

Spelbegeleiding (2 blokken)

In deze module ervaar je spel van binnenuit, omdat we ervan uitgaan dat een regisseur alleen goed spel kan begeleiden als hij of zij weet wat spelen is. Daarom sta je ook zelf op de vloer. Je onderzoekt spel vanuit verschillende invalshoeken: fysiek, tekstueel en improviserend. Je leert hoe spel werkt, hoe je spelers kunt coachen en hoe je scènes opbouwt. In de lessen werk je aan spelopdrachten en korte scènes met je mededeleemers.

Thema's zijn onder andere:

- fysiek spel en houding
- incasseren en reageren
- status en interactie
- speelstijlen en mise-en-scène
- groepsdynamiek en leerklimaat

Dramaturgie (2 blokken)

In deze module leer je hoe je tekst analyseert en interpreteert, en hoe je een dramatische structuur herkent. Je leert werken met dramaturgische begrippen, zoals spanningsboog, motieven en structuur. Ook onderzoek je de betekenis van theatraliteit en symboliek.

Thema's zijn onder andere:

- tekstanalyse en close reading
- semiotiek en betekenisgeving
- theatrale keuzes en premisse
- dramaturgie op de vloer
- oriëntatie op theaterrepertoire en actualiteit

Regie (2 blokken)

De module regie richt zich op het denken in beelden, ruimtegebruik en het maken van een regieplan. Je leert wat het betekent om een voorstelling te maken en krijgt praktische handvatten voor het componeren en monteren van scènes. Je oefent met het aansturen van scènes en het formuleren van je artistieke keuzes. Je ontwikkelt een eigen regieaanpak en leert hoe je spelers begeleidt. Er is aandacht voor het werken met theatrale tekens en betekenisgeving (semiotiek). Deze module draagt bij aan het ontwikkelen van didactisch vermogen: hoe geef je richting aan spelers, hoe geef je feedback en hoe creëer je een inspirerende repetitieomgeving.

Thema's zijn onder andere:

- regieconcept en werkplan
- beeldregie en ruimtegebruik
- tempo, ritme en overgangen
- coaching van spelers
- persoonlijke fascinatie en zeggingskracht
- werken met tekens en betekenis (semiotiek)

Vormgeving (1 blok)

Je verkent hoe beeld, kostuum, rekwisieten en muziek bijdragen aan de theatrale zeggingskracht. Je maakt kennis met basiselementen van theatervormgeving en oefent met visuele dramaturgie. Je leert hoe vormgeving sfeer, betekenis en stijl ondersteunt.

Thema's zijn onder andere:

- decor en ruimtegebruik
- kostuum en karakter
- attributen en symboliek
- licht en muziek
- inspiratie vanuit andere kunstdisciplines

Werkweekend

In het afsluitende werkweekend werk je in groepsverband aan een korte scène. Je regisseert een scène van 5 minuten en speelt in scènes van anderen. De nadruk ligt op toepassing van het geleerde en op samenwerken als makers. Je wordt aangemoedigd om bronnen van buiten het theater te betrekken, zoals beeldende kunst of maatschappelijke thema's. De scènes worden gepresenteerd aan publiek. Dit moment vormt een belangrijke toetsing binnen het eerste leerjaar en markeert de afronding van de eerste fase van de opleiding.

Reflectie en beoordeling

In jaar 1 werk je actief aan je ontwikkeling als regisseur. Je wordt daarbij begeleid via lessen, reflectieopdrachten en mentorgesprekken. Je hebt een vaste mentor met wie je halverwege en aan het eind van het jaar een gesprek voert over je voortgang, leerdoelen en persoonlijk ontwikkelplan (POP). Ter voorbereiding leest je mentor je reflectiedossier; hiervoor is per gesprek maximaal één uur beschikbaar, inclusief alle communicatie.

De opleiding hanteert een aanwezigheidsplicht van 80% en beoordeelt ook op betrokkenheid, samenwerking en artistieke ontwikkeling. Het docententeam bespreekt tussentijds de voortgang van alle deelnemers. Bij onvoldoende inzet of groei kan, na overleg, een bindend studieadvies volgen.

4.2 Jaar 2

In het tweede jaar werk je verder aan het fundament van het regievak. Je verdiept je in spel, dramaturgie, regie en theatrale vormgeving. Daarbij ontwikkel je je artistieke blik, coachingsvaardigheden en dramaturgisch inzicht. De focus ligt op toepassing: je past het geleerde toe in korte scènes en presenteert een regieopdracht gebaseerd op een zelfgekozen bron. Het jaar bestaat uit zes modules en een slotpresentatie.

De modules dragen bij aan het versterken van de zes regiecompetenties: ambachtelijk, creërend, organiserend, didactisch, communicatief en omgevingsgericht. Je werkt aan een gezamenlijk begrippenkader en ontwikkelt een eigen theatertaal binnen de groep.

Modulen

Dramaturgie (2 blokken)

In deze module onderzoek je hoe betekenis ontstaat op de vloer. Je leert theatrale structuren herkennen, scènes analyseren en je eigen visie verwoorden. Je onderzoekt hoe thema's, motieven en structuur bijdragen aan zeggingskracht. Ook verdiep je je in repertoire en hedendaagse bronnen.

Thema's zijn onder andere:

- analyse en interpretatie van scènes
- dramaturgische spanningsopbouw
- inhoudelijke keuzes onderbouwen
- onderzoek naar tekst en context
- betekenisgeving op de vloer

Spelbegeleiding (2 blokken)

Ook in het tweede jaar sta je zelf op de vloer, omdat spelinzicht begint bij spelervaring. Je ontwikkelt verder inzicht in hoe spel werkt en hoe je spelers coacht. Je onderzoekt speelstijlen en werkt aan groepsdynamiek, fysieke expressie en improvisatie. Je maakt keuzes over hoe je scènes opbouwt en begeleidt. Er is aandacht voor interactie, spelkwaliteit en het stimuleren van spelers.

Thema's zijn onder andere:

- status en rollen in scènes
- stil spel, timing en ritme
- werken met emoties en subtekst
- begeleiden van improvisatie
- speelstijlen en spelvormen

Regie (2 blokken)

In deze module leer je je artistieke keuzes te vertalen naar de vloer. Je leert wat het betekent om maker te zijn en hoe je scènes opbouwt en monteert tot een theatrale vertelling. Je stelt een werkplan op, formuleert een regievisie en oefent met het regisseren van korte scènes. Je experimenteert met beeld, ruimte, tekst en tempo. Er is veel aandacht voor het coachen van spelers en het werken met theatrale tekens.

Thema's zijn onder andere:

- eigen fascinatie omzetten naar spel
- visueel denken en ruimtegebruik
- het opbouwen van repetitieprocessen
- feedback geven en omgaan met weerstand
- semiotiek en regie als betekenisgeving

Techniek en theatervormgeving (1 blok)

Deze module focust op techniek als vormgevend element. Je leert hoe licht, geluid en andere vormgevingselementen bijdragen aan sfeer, betekenis en zeggingskracht. In duo's werk je praktisch met scènes waarbij techniek en regie samengaan.

Thema's zijn onder andere:

- regie en lichtontwerp
- geluid als narratief middel
- samenwerking met technici
- technisch plannen en uitvoeren

Themalessen (1 blok)

In deze lessen staat de artistieke verbreding centraal. Je maakt kennis met verschillende vormen van theatermaken en verdiept je in specifieke thema's of stijlen. De invulling varieert. Je onderzoekt hoe jouw eigen stijl zich verhoudt tot andere vormen en bronnen.

Mogelijke thema's zijn:

- montage en compositie
- community theater
- locatiegericht werken
- interdisciplinaire vormen

Presentatie, reflectie en beoordeling

Halverwege en aan het eind van het jaar heb je reflectiemomenten met je mentor. Hierin bespreek je je ontwikkeling en stel je leerdoelen bij. Ter voorbereiding op deze gesprekken lezen de docenten je reflectiedossier, waarvoor zij 1 uur per moment beschikbaar hebben – inclusief alle communicatie rondom dit dossier.

Je sluit het jaar af met Etude 1: een korte scène of voorstelling van 10 minuten met spelers uit de eigen opleiding, gebaseerd op een zelfgekozen bron. Hiermee toon je waar je staat in je ontwikkeling en hoe je artistieke keuzes vormgeeft. De etude is een toetsmoment en vormt de afsluiting van fase 1. De presentatie wordt beoordeeld in samenhang met je portfolio, POP en reflectieverslag.

Je stroomt door naar het derde jaar als je voldoende groei laat zien en voldoet aan de aanwezigheidsplicht van 80%. Is je aanwezigheid, inzet of ontwikkeling onvoldoende, dan kan – na overleg – een bindend studieadvies volgen.

In jaar 3 werk je aan Etude 2: een korte voorstelling met spelers van buiten de opleiding. Daarmee start fase 2 van de opleiding.

4.3 Jaar 3

In het derde jaar start fase 2 van de opleiding. Je verdiept je in je eigen stijl, visie en werkwijze als regisseur. Je ontwikkelt je verder in dramaturgie, spel en regie, en past het geleerde toe in een zelfstandig regieproject: het maken van een eenakter (Etude 2).

Een eenakter is een korte voorstelling van circa 20 minuten, bestaande uit één akte of doorlopende scène. De voorstelling heeft een duidelijke spanningsboog, een helder thema en een compacte opbouw zonder pauze. Als regisseur maak je hierin jouw stijl en visie zichtbaar.

Het jaar bestaat uit drie modules. In de eerste twee modules bereid je je inhoudelijk en praktisch voor op het werken met een spelersgroep. In de derde module regisseer je een eenakter met spelers van buiten de opleiding en assisteer je bij een eenakter van een medestudent.

De opdrachten in jaar 3 sluiten aan op de landelijke regiecompetenties. Je ontwikkelt je verder in ambachtelijk, creërend, organiserend en didactisch vermogen. Daarnaast is er aandacht voor onderzoek, reflectie en omgevingsgericht werken.

Modulen

Dramaturgie (1 blok)

In deze module verdiep je je in de betekenislaag van je voorstelling. Je maakt een onderbouwde tekstkeuze, onderzoekt het materiaal en ontwikkelt een inhoudelijke invalshoek. Je leert hoe je structuur, motieven en thema's inzet om een sterk artistiek verhaal te vertellen.

Thema's zijn onder andere:

- tekstkeuze en interpretatie
- inhoudelijke analyse en motivatie
- spanningsopbouw en structuur
- onderliggende thematiek en zeggingskracht

Spelbegeleiding of regie (1 blok)

Afhankelijk van de ontwikkeling van de groep ligt de nadruk op spel of regie. Deze module richt zich op het regisseren van scènes met spelers. Je oefent met het coachen van spelers, het aansturen van een repetitieproces en het maken van theatrale keuzes. Je ontwikkelt een werkwijze waarin jouw artistieke signatuur zichtbaar wordt.

Thema's zijn onder andere:

- repetitieopbouw en regievormen
- feedback geven en omgaan met weerstand
- werken met ruimte, tempo en beeld
- persoonlijke fascinatie vertalen naar scène-opbouw

Eenakters (2 blokken)

Etude 2: een scène of korte voorstelling met spelers van buiten de opleiding. Het grootste deel van dit jaar staat in het teken van het zelfstandig regisseren van een eenakter. Je kiest een tekst of thema, stelt een spelersgroep samen en werkt aan een eigen regievisie. Daarmee verdiep je je artistieke stijl en pas je zelfstandig toe wat je in de eerste fase hebt geleerd.

De voorbereiding op dit regieproject is intensief en verloopt in twee blokken. In het eerste blok ben jij de regisseur. Je kiest een tekst of thema, ontwikkelt een regieplan, en organiseert audities met spelers van buiten de opleiding. Daarbij leer je hoe je spelers werft, hoe je een selectieprocedure vormgeeft en hoe je spelkwaliteiten beoordeelt. Op basis daarvan stel je een passende spelersgroep samen en regisseer je je voorstelling. Iedere deelnemer ondersteunt één medestudent als regieassistent en krijgt zelf ondersteuning van een medestudent in het eigen project. Zo leer je ook van elkaars aanpak en stijl.

Het traject bestaat uit meerdere fasen:

- dossierbespreking en planvorming
- fascinatieonderzoek en tekstkeuze
- schrijven van een regieplan
- audities en samenstellen van een spelersgroep
- repetities en tussentijdse evaluaties
- presentatie van de eenakter voor publiek
- gezamenlijke terugblik en bespreking van het proces

Budget decor

Voor het uitvoeren van de eenakter stelt de opleiding een decorbudget van €100,- per student beschikbaar. Dit bedrag kan achteraf worden gedeclareerd op basis van een ingediende bon of factuur.

Begeleiding

Je ontvangt individuele begeleiding tijdens het regieproces van Etude 2. In totaal is hiervoor maximaal 8 uur beschikbaar per deelnemer, inclusief communicatie, voorbereiding en verslaglegging. Deze begeleiding bestaat uit:

- inhoudelijke feedback op je regieplan (2 uur);
- begeleiding op regie of dramaturgie, afhankelijk van je gekozen traject (6 uur).

Reflectie en beoordeling

Halverwege en aan het eind van het jaar bespreek je je voortgang met je mentor of coördinator. Je ontvangt feedback op je ontwikkeling als maker en begeleider. Ter voorbereiding op deze gesprekken leest je mentor je reflectiedossier. Hiervoor is per moment maximaal 1 uur beschikbaar – inclusief alle communicatie rondom dit dossier.

De reflectiemomenten vormen samen met je regieplan, presentatie (Etude 2) en portfolio de basis voor de beoordeling. Je stroomt door naar het vierde jaar als je voldoende groei laat zien en voldoet aan de aanwezigheidsplicht van 80%. Is je aanwezigheid, inzet of ontwikkeling onvoldoende, dan kan – na overleg – een bindend studieadvies volgen.

4.4 Jaar 4

In het vierde jaar sluit je de opleiding af met een zelfstandig regieproject: een avondvullende eindvoorstelling. Dit project vormt het hoogtepunt en sluitstuk van de opleiding. Je voert een regieproject uit van concept tot uitvoering en ontwikkelt een regieplan waarin je jouw visie en aanpak onderbouwt. De voorstelling presenteert je aan publiek en bespreek je aansluitend met een examencommissie. Hiermee toon je aan dat je het vak van theaterregisseur zelfstandig kunt uitoefenen.

Terugkomdagen

Gedurende het jaar neem je deel aan vier terugkomdagen op de opleiding. Tijdens deze bijeenkomsten bespreek je je voortgang, obstakels en successen met mededeelnemers en docenten. Je werkt aan je artistieke en didactische ontwikkeling via intervisie en verdiepende (gast)lessen. De inhoud van deze lessen sluit aan op praktijkvragen uit het regieproces of op relevante thema's voor de eindvoorstelling, zoals lichtontwerp, techniek, productie, speelstijl en artistieke reflectie.

Eindvoorstelling – Van idee tot uitvoering

Je voert in dit jaar zelfstandig een regieproject uit in de vorm van een avondvullende voorstelling. Het project omvat alle aspecten van het regievak: van conceptontwikkeling tot uitvoering en reflectie. Je ontwikkelt een artistiek concept, stelt een spelersgroep samen, schrijft een regieplan en begeleidt het repetitieproces. Daarbij ben je ook verantwoordelijk voor de praktische organisatie: het regelen van een repetitieruimte en speelplek, technische ondersteuning en – indien nodig – het aanvragen van subsidie of andere financiering. De opleiding biedt hierin beperkt ondersteuning, zoals advies of het verstrekken van verklaringen, maar het initiatief ligt bij jou als zelfstandig maker.

Fase 1 – Spelersgroep zoeken

Je onderzoekt met welke spelers je je eindvoorstelling zou willen maken. Je kunt kiezen voor een bestaande amateurtheatergroep of een groep die je zelf samenstelt. In deze fase voer je oriënterende gesprekken, verken je voorkeuren en bereid je mogelijke samenwerking voor. Je maakt nog geen definitieve afspraken over de eindvoorstelling, want het repetitieproces mag pas starten na goedkeuring van je regieplan (fase 3).

Werken met een bestaande groep (mei - juni)

Als je werkt met een bestaande vereniging of groep, kan het zijn dat zij al in september starten met hun reguliere trainingen. Totdat je regieplan is goedgekeurd, geef je dan bijvoorbeeld speltrainingen of thematische lessen die nog losstaan van het eindproject. De samenwerking wordt pas formeel gekoppeld aan jouw eindvoorstelling zodra je plan is goedgekeurd.

Daarnaast geldt: vaak draagt een bestaande groep, vereniging of stichting de kosten en vele werkzaamheden voor het project, zoals huur, techniek en publiciteit. In sommige gevallen ontvang je als regiestudent een vergoeding voor je werk. Dit traject vraagt afstemming met de betreffende groep en duidelijke afspraken over rollen, planning en verwachtingen. Heldere communicatie is hierbij essentieel.

Zelf een groep formeren (augustus – september)

Wanneer je een eigen groep vormt, krijg je vaak meer artistieke vrijheid. Maar je bent dan ook zelf verantwoordelijk voor al het regelwerk en de kosten. Denk hierbij aan:

- financiering;
- huur van repetitieruimtes;
- podiumhuur voor de uitvoering;
- technische ondersteuning (licht, geluid, technici);
- materiaal zoals decor, kostuums en rekwisieten;
- pr en communicatie;
- eventuele vergoedingen voor betrokkenen.

Dit vraagt om zakelijk leiderschap. Deze vaardigheden komen tijdens de opleiding niet aan bod en de keuze om een eigen groep te formeren is dan ook een grote belasting en vergt aanzienlijk grotere (tijds-) investering.

Fase 2 – Onderzoek en oriëntatie (juni – augustus)

In deze fase bereid je inhoudelijk je regieplan voor. Je bouwt voort op het onderzoek, de artistieke ontwikkeling en de thematische verkenningen die je in de eerste drie jaren van de opleiding hebt gedaan. Nu richt je je specifiek op het vormgeven van jouw eindproject.

Je verdiept je in thema's, teksten, dramaturgie en speelstijlen die aansluiten bij je artistieke visie. Je kijkt voorstellingen terug, leest toneelmateriaal, analyseert bronnen en reflecteert op eerdere lessen en ervaringen.

Je verzamelt materiaal, maakt eerste schetsen of mindmaps, en onderzoekt mogelijke werkwijzen. Je houdt je proces bij in een logboek of onderzoeksdossier. De inzichten uit deze fase vormen de basis van het dramaturgisch dossier in je regieplan.

Fase 3 –Regieplan (augustus - september)

Op basis van je onderzoek uit fase 2 werk je je plannen uit in een regieplan. Dit plan bevat een dramaturgisch dossier waarin je je artistieke visie, thematiek, tekstkeuze en betekenisopbouw beschrijft. Daarnaast leg je vast hoe je het repetitieproces vormgeeft, welke vormgevingsideeën je wilt onderzoeken, en wat de organisatorische randvoorwaarden zijn voor jouw eindproject. Je gebruikt hiervoor de richtlijnen uit bijlage 2 van het landelijke Raamleerplan (LKCA, 2023).

Je regieplan wordt beoordeeld door je begeleider(s). De goedkeuring is een formele voorwaarde om te mogen starten met repetities gericht op de eindvoorstelling. Bij een positief oordeel ontvang je een officiële 'Go' op je plan en kun je doorgaan naar de uitvoeringsfase.

Fase 4 – Repetitieproces (oktober – tot aan voorstelling)

Na goedkeuring van je regieplan start je met het repetitieproces voor de eindvoorstelling.

Als je werkt met een bestaande vereniging of groep, kan het zijn dat zij al in september starten met hun reguliere trainingen. Totdat je regieplan is goedgekeurd, geef je dan bijvoorbeeld speltrainingen of thematische lessen die nog losstaan van het eindvoorstelling. Bij een zelf samengestelde groep start je het repetitieproces pas na goedkeuring van het regieplan.

Je begeleidt het repetitieproces en werkt gericht aan spel, scènes en vormgeving. Je stelt prioriteiten, bewaakt de planning en zorgt voor een veilige en stimulerende werksfeer.

Je leert omgaan met groepsdynamiek, motivatie en weerstand, en werkt intensief samen met je spelersgroep. Het repetitieproces bestaat uit minimaal 25 repetities, vastgelegd in een planning.

Je wordt begeleid door minimaal één docent, die drie stagebezoeken uitvoert: twee voor de groenlichtdoorloop van fase 6 en één vlak voor de uitvoering. Je verwerkt de feedback uit deze bezoeken in je regieproces en in je regiedocumentatie.

Fase 5 –Vormgeving en techniek (maart-juni)

Je maakt keuzes in licht, geluid, kostuum, decor en rekvisieten. Je overlegt met technici of vormgevers en zorgt dat alle elementen bijdragen aan jouw concept en spelbeeld. De technische en vormgevende keuzes zijn inhoudelijk onderbouwd en artistiek verantwoord.

Fase 6 – Groenlichtdoorloop (minimaal 6 weken voor uitvoering)

Tijdens een doorloophmoment toon je de voorstelling-in-wording aan je begeleider en een tweede docent. Dit gebeurt uiterlijk zes weken voor je eerste voorstelling. Zij beoordelen of je voldoende artistieke voortgang hebt geboekt om het maakproces verantwoord voort te zetten richting uitvoering.

Je ontvangt een van de volgende beoordelingen (conform het Raamleerplan Theaterregisseur voor de Amateurkunst, LKCA, 2023, p. 30):

- **Groen:** alle vertrouwen.
- **Oranje:** twijfel; je krijgt aanvullende voorwaarden en plant een tweede doorloop in.
- **Rood:** een bindende afwijzing; het niveau is onvoldoende om tot een positief beoordeelde eindvoorstelling te komen.

Fase 7 – Eindvoorstelling (mei-juli)

Je voert je voorstelling op voor publiek. Deze duurt minstens 60 minuten (of 50 minuten bij jeugdtheater) en vormt het sluitstuk van je opleiding.

Je toont hierin je zelfstandigheid als regisseur. Je bent verantwoordelijk voor de artistieke uitvoering, de publieksontvangst, de technische afstemming en de presentatie. De uitvoering geldt als officieel toetsmoment en vormt samen met het eindgesprek je eindbeoordeling voor de opleiding.

Fase 8 – Reflectie en eindgesprek (aansluitend op eindvoorstelling)

Na de voorstelling volgt een mondeling gesprek met een examencommissie van minimaal twee docenten. Je bespreekt daarin je werkwijze, artistieke keuzes en competentieontwikkeling zoals beschreven in het Raamleerplan Theaterregisseur voor de Amateurkunst (LKCA, 2023). Dit gesprek telt voor 50% mee in de eindbeoordeling, samen met de beoordeling van de voorstelling zelf. Als de beoordeling positief is, ontvang je het landelijke kadercertificaat van het LKCA.

Begeleiding

Je ontvangt in jaar 4 een gekaderd aantal uren individuele coaching van docenten. Deze begeleiding ondersteunt je bij het zelfstandig realiseren van je eindvoorstelling en bestaat uit:

- het meelezen van je portfolio en regiedossier – 1 uur;
- goedkeuring van het script – 1 uur;
- coaching op regie – 6 uur;
- ondersteuning door een dramaturg – 8 uur;
- voorbereiding en beoordeling van het groenlichtmoment (door twee docenten) – 3 uur;
- bijwonen van de eindvoorstelling (door twee docenten) – 3 uur;
- evaluatie en nabespreking na afloop van de eindpresentatie – 1 uur.

In totaal is hiervoor maximaal 23 uur beschikbaar per deelnemer. Dit is inclusief alle communicatie, voorbereiding en verslaglegging.

Onvoldoende beoordeling en vervolgtraject

Bij een onvoldoende beoordeling van (1) het regieplan, (2) de groenlichtdoorloop of (3) de eindvoorstelling en/of het eindgesprek, wordt samen met de docenten gekeken naar een passend vervolgtraject.

- **Onvoldoende regieplan:**

Je ontvangt feedback van je begeleider(s) en werkt het plan verder uit. Je kunt pas starten met repeteren na formele goedkeuring van het aangepaste plan.

- **Rood bij de groenlichtdoorloop:**

Dit is een bindende afwijzing voor vertoning van de eindvoorstelling. In overleg met het docententeam wordt bekeken of (en hoe) je de fases (gedeeltelijk) opnieuw kunt doorlopen. Dit hangt mede af van je resterende tijd tot de uiterste uitsteldatum van 31 december. Indien een volledige afronding niet haalbaar blijkt, of als docenten inschatten dat een positieve afronding niet realistisch is, ontvang je een provinciaal deelcertificaat van het KultuurLoket voor de onderdelen die je wel succesvol hebt afgerond.

- **Onvoldoende eindbeoordeling (voorstelling of gesprek):**

Je krijgt de kans op een herkansing in de vorm van een aanvullende opdracht of – als de commissie dit nodig acht – een nieuwe eindvoorstelling. Daarbij worden criteria en deadlines duidelijk geformuleerd. De uren van docenten die nodig zijn voor deze extra begeleiding en toetsing vallen niet binnen de opleiding en worden apart in rekening gebracht.

Uitstel

In uitzonderlijke gevallen is uitstel van het examenmoment mogelijk tot uiterlijk 31 december van dat jaar. Dit kan alleen bij overmacht, zoals ernstige ziekte of een ongeval waardoor je langer dan twee maanden geen lessen kunt volgen.

In zo'n situatie vraag je schriftelijk uitstel aan en maak je aannemelijk dat je tijdelijk niet in staat bent om af te studeren. Je kunt dit onderbouwen met een doktersverklaring; je bent niet verplicht om medische details te delen.

Het verzoek wordt besproken door de opleidingscoördinator met het docententeam. De algemene voorwaarden van Bij Vrijdag zijn van toepassing: bijvrijdag.nl/voorwaarden.

Lukt het niet om de opleiding af te ronden vóór 31 december, dan kun je in aanmerking komen voor een provinciaal deelcertificaat van het KultuurLoket.

Met de afronding van je eindvoorstelling en het reflectiegesprek laat je zien dat je zelfstandig kunt regisseren. Daarmee sluit je de opleiding af en ben je klaar voor het werkveld binnen of buiten het amateurtheater.

5. HOOFDDOCENTEN

Karin Noeken

Karin Noeken is een veelzijdige theatermaker, regisseur en docent met een indrukwekkende carrière in de podiumkunsten. Ze studeerde aan ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten en vervolgde haar opleiding met een zangstudie aan het Conservatorium van Groningen. Als medeoprichter en performer van het cabaretgezelschap Vrouw Holland stond ze twintig jaar op de planken, bekend om hun scherpe en muzikale voorstellingen. Daarnaast maakt ze maatschappelijke impact als artistiek leider van De Wijk De Wereld, waarbij ze samen met wijkbewoners theatrale verhalen uit diverse Groningse wijken presenteert in de Stadsschouwburg. Ze werkt als regisseur bij Theater De Steeg en was verantwoordelijk voor producties als Fake! (Theater Benjamin), DigiDiss (De Steeg) en haar persoonlijke solovoorstelling DNA (2020). Karins werk is geworteld in verbinding, maatschappelijke betrokkenheid en de kracht van persoonlijke verhalen.

Jorrit Boonstra

Jorrit Boonstra is theatermaker, regisseur en dramadocent, afgestudeerd aan de Toneelacademie Maastricht. Hij is verbonden aan het Lucia Marthas Institute for Performing Arts, waar hij lesgeeft in theater en performance. Binnen het Groningse kunstencentrum VRIJDAG begeleidt hij jongerenprojecten waarin spel, beeldende kunst en muziek samenkomen, zoals de Wintervoorstelling over licht en donker. Jorrit regisseerde bij de Usva Theaterproductie en werkte als coach voor de Kunstbende Groningen. Zijn werkwijze is gericht op het creëren van een veilige en inspirerende omgeving waarin jonge spelers hun eigen stem vinden. Zijn theater benadert hij als plek voor ontmoeting, groei en artistiek zelfonderzoek.

Joke Holwerda

Joke Holwerda is dramaturg, theatermaker en docent toneelschrijven. Ze studeerde Theater aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en is docent aan de Schrijversvakschool in Groningen. Ze doceert bij VRIJDAG en is al jaren verbonden aan de Regieopleiding. Joke is oprichter en huismaker van Huis Orlando, een gezelschap dat voorstellingen maakt over identiteit, gender, maatschappij en de beleving van anders-zijn. Haar dramaturgisch werk is gericht op het verdiepen van thematische lagen en het scherp krijgen van een artistieke visie. Ze combineert academische inzichten met praktische dramaturgie, en begeleidt theatermakers bij het vinden van de juiste vorm en verhaallijn. Joke weet concept, tekst en spel krachtig met elkaar te verbinden.

Hadewych ten Berge

Hadewych ten Berge is decor- en kostuumontwerper en werkt al decennia in het professionele theater- en filmcircuit. Ze werkte onder meer bij het Ro Theater, Toneelgroep Amsterdam, Nederlands Toneel Gent, Theater Antwerpen en voor tv-producties van de VPRO. Ze assisteerde ontwerper Niek Kortekaas bij voorstellingen in België en Nederland. Haar eigen ontwerpen waren te zien in grootschalige locatieprojecten en festivals, zoals Peer Gynt, Orfeo Aqua, Kening Lear, Heeren van het Veen en De Stormruiter, een megaproductie in het kader van Culturele Hoofdstad Leeuwarden 2018. Hadewych weet met haar ontwerpen dramaturgie, sfeer en ruimte overtuigend te verbinden aan de inhoud en thematiek van een voorstelling.

Gastdocenten

Voor sommige modules of lessen over bijvoorbeeld techniek of een specifieke inhoudelijke invalshoek worden ervaren gastdocenten uitgenodigd. Zij brengen extra expertise en verrijken de opleiding met hun praktijkervaring.

6. KOSTEN

De opleiding Theaterregisseur van het KultuurLoket beslaat vier jaar en wordt voorafgegaan door een auditieavond. De kosten zijn als volgt:

- **Auditieavond:** € 50,-
- **Opleidingskosten per jaar (jaar 1 t/m 4):** € 1.500,-

Totale kosten voor de volledige opleiding: € 6.050,- (inclusief auditieavond)

Financiële ondersteuning

De opleiding is een particuliere kaderopleiding en komt niet in aanmerking voor studiefinanciering via DUO. De kosten kunnen echter onder bepaalde voorwaarden fiscaal aftrekbaar zijn als scholingsuitgaven of beroepskosten. Raadpleeg hiervoor de website van de Belastingdienst of een belastingadviseur.

Subsidiekansen voor deelnemers

Er zijn verschillende mogelijkheden om een deel van de kosten terug te vragen via subsidies:

Werktuig PPO

Als u werkzaam bent in de culturele sector – als werknemer, zelfstandige of werkzoekende – kunt u via de Werktuig PPO-regeling jaarlijks maximaal een derde van het cursusbedrag terugvragen.

Meer informatie: www.werktuigppo.nl

Volwassenenfonds Sport & Cultuur

Het KultuurLoket is onderdeel van VRIJDAG en aangesloten bij het Volwassenenfonds. Als u voldoet aan de voorwaarden, bijvoorbeeld door het bezit van een Stadspas of als u in een aangesloten gemeente woont, kunt u jaarlijks vooraf een aanvraag doen voor een bijdrage tot circa € 400 per jaar.

Meer informatie: www.volwassenenfonds.nl

Verantwoordelijkheden en betaling

De deelnemer is zelf verantwoordelijk voor het aanvragen van subsidies en andere vormen van financiële ondersteuning. De opleiding kan hierbij ondersteuning bieden in de vorm van verklaringen van inschrijving of aanvullende documentatie.

Betaling en voorwaarden

Termijnbetaling is mogelijk in overleg met de opleiding. Bij tussentijdse beëindiging van een schooljaar vindt geen restitutie plaats van het lesgeld voor dat jaar.

BIJLAGE 1 Verwijzingen naar landelijke bijlagen en hoofdstukken (LKCA)

Deze bijlage verwijst naar relevante onderdelen uit het Raamleerplan Theaterregisseur voor de Amateurkunst (LKCA, 2023) die je ondersteunen tijdens je opleiding. Ze bieden richtlijnen, inspiratie en praktische handvatten voor jouw ontwikkeling als regisseur.

Deze documenten helpen je bij:

- het ontwikkelen van je visie en regieplan,
- het analyseren van teksten,
- het samenstellen van je portfolio,
- het voorbereiden van je eindbeoordeling.

Relevante bijlagen voor deelnemers

- **Hoofdstuk 4 – Regiecompetenties per fase (p. 15–18)**
In dit hoofdstuk lees je hoe je je als regisseur ontwikkelt binnen de zeven landelijke competentiegebieden: ambachtelijk, creërend, organiserend, communicatief, didactisch, omgevingsgericht en onderzoekend vermogen. Het overzicht laat zien wat je in elke fase van de opleiding leert en toepast.
- **Bijlage 1 – Richtlijnen voor het portfolio**
Tips voor het samenstellen van je werkdoos, met voorbeelden van reflecties en documentatie.
- **Bijlage 2 – Het regieplan**
Inhoud en opbouw van je regieplan, inclusief structuur, dramaturgie en planning.
- **Bijlage 3 – Vormgevingsconcept**
Handvatten voor scenografie, licht, kostuum, geluid en mise-en-scène.
- **Bijlage 4 – Handvatten voor analyse van een theatertekst**
Praktische vragen en methodes om een tekst dramaturgisch te analyseren
- **Bijlage 5 – Literatuurlijst**
Selectie van boeken en bronnen over regie, spel, improvisatie, dramaturgie, vormgeving en kunst.
- **Bijlage 6 – Format evaluatieformulier competenties**
Toetsingscriteria voor de beoordeling van etudes en eindvoorstelling.
- **Bijlage 7 – Klachtenregeling Eindevaluatie**
Informatie over bezwaar maken bij beoordeling of procedure

Deze bijlagen bieden formats, inspiratie, praktische richtlijnen en verdiepingsmateriaal. Ze vormen een waardevolle aanvulling op dit werkplan en ondersteunen de kwaliteit en afstemming binnen de opleiding.

Meer informatie: Raamleerplan Theaterregisseur voor de Amateurkunst (LKCA, 2023)

<https://www.lkca.nl/publicatie/raamleerplan-kaderopleiding-theaterregisseur-voor-de-amateurkunst-2023/>

BIJLAGE 2 Roosters

De roosters in deze bijlage zijn indicatief. Ze kunnen gedurende de opleiding wijzigen, bijvoorbeeld in data, volgorde van modules of inhoudelijke invulling. Ook aanpassingen op basis van de beschikbaarheid van docenten of leslocaties zijn mogelijk.

Het rooster voorziet ruim in de verplichte 100 les-/contacturen per jaar in de eerste drie jaar, zoals voorgeschreven in het landelijke raamleerplan. Aanpassingen blijven mogelijk om de kwaliteit en uitvoerbaarheid van het programma te borgen.

Jaar 1

Datum	Dag	Tijd	Les
22-09-2025	Maandag	19:30–22:30	Smaak presentatie
29-09-2025	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 1
06-10-2025	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 2
13-10-2025	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 3
Herfstvakantie			
27-10-2025	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 4
03-11-2025	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 5
10-11-2025	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 1
17-11-2025	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 2
24-11-2025	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 3
01-12-2025	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 4
08-12-2025	Maandag	19:30–22:30	Regie 1
15-12-2025	Maandag	19:30–22:30	Regie 2
Kerstvakantie			
Kerstvakantie			
05-01-2026	Maandag	19:30–22:30	Regie 3
12-01-2026	Maandag	19:30–22:30	Regie 4
19-01-2026	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 1
26-01-2026	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 2
02-02-2026	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 3
09-02-2026	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 4
16-02-2026	Maandag	19:30–22:30	Reflectie
Voorjaarsvakantie			
02-03-2026	Maandag	19:30–22:30	Vormgeving 1
09-03-2026	Maandag	19:30–22:30	Vormgeving 2
16-03-2026	Maandag	19:30–22:30	Vormgeving 3
23-03-2026	Maandag	19:30–22:30	Vormgeving 4
30-03-2026	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 1
2e Paasdag			
13-04-2026	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 2
20-04-2026	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 3
Meivakantie			
Dodenherdenking + meivakantie			
11-05-2026	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 4
18-05-2026	Maandag	19:30–22:30	Regie 1
2e Pinksterdag			
01-06-2026	Maandag	19:30–22:30	Regie 2
08-06-2026	Maandag	19:30–22:30	Regie 3
15-06-2026	Maandag	19:30–22:30	Regie 4
20-06-2026	Zaterdag	10:00–17:00	Maken
21-06-2026	Zondag	10:00–17:00	Maken + Presentaties
22-06-2026	Maandag	19:30–22:30	Presentaties
29-06-2026	Maandag	19:30–22:30	Reflectie

Jaar 2

Datum	Dag	Tijd	Les
31-08-2026	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 1
07-09-2026	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 2
14-09-2026	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 3
21-09-2026	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 1
28-09-2026	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 2
05-10-2026	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 3
Herfstvakantie			
19-10-2026	Maandag	19:30–22:30	Regie 1
26-10-2026	Maandag	19:30–22:30	Regie 2
02-11-2026	Maandag	19:30–22:30	Regie 3
09-11-2026	Maandag	19:30–22:30	Regie 4
16-11-2026	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 1
23-11-2026	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 2
30-11-2026	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 3
07-12-2026	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding 4
14-12-2026	Maandag	19:30–22:30	Reflectie
Kerstvakantie			
Kerstvakantie			
04-01-2027	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 1
11-01-2027	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 2
18-01-2027	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 3
25-01-2027	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 4
01-02-2027	Maandag	19:30–22:30	Regie 1
08-02-2027	Maandag	19:30–22:30	Regie 2
15-02-2027	Maandag	19:30–22:30	Regie 3
Voorjaarsvakantie			
01-03-2027	Maandag	19:30–22:30	Regie 4
08-03-2027	Maandag	19:30–22:30	Techniek & Spelbegeleiding 1
15-03-2027	Maandag	19:30–22:30	Techniek & Spelbegeleiding 1
22-03-2027	Maandag	19:30–22:30	Themales 1
2e Paasdag			
05-04-2027	Maandag	19:30–22:30	Themales 2
12-04-2027	Maandag	19:30–22:30	Themales 3
19-04-2027	Maandag	19:30–22:30	Themales 4
Meivakantie			
Meivakantie			
10-05-2027	Maandag	19:30–22:30	Themales 5
2e Pinksterdag			
24-05-2027	Maandag	19:30–22:30	Themales 6
31-05-2027	Maandag	19:30–22:30	Presentaties
07-06-2027	Maandag	19:30–22:30	Reflectie

Jaar 3

Datum	Dag	Tijd	Les
13-09-2027	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 1
20-09-2027	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 2
27-09-2027	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 3
04-10-2027	Maandag	19:30–22:30	Dramaturgie 4
11-10-2027	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding/regie 1
Herfstvakantie			
25-10-2027	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding/regie 2
01-11-2027	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding/regie 3
08-11-2027	Maandag	19:30–22:30	Spelbegeleiding/regie 4
15-11-2027	Maandag	19:30–22:30	Dossiers bespreken
22-11-2027	Maandag	19:30–22:30	Auditie 1
29-11-2027	Maandag	19:30–22:30	Auditie 2
06-12-2027	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 1
13-12-2027	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 2
20-12-2027	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 3
Kerstvakantie			
Kerstvakantie			
10-01-2028	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 4
17-01-2028	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 5
24-01-2028	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 6
31-01-2028	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 7
05-02-2028	Zaterdag	13:00–22:00	Presentaties eenakters
06-02-2028	Zondag	13:00–22:00	Presentaties eenakters
07-02-2028	Maandag	19:30–22:30	Reguliere les
21-02-2028	Maandag	19:30–22:30	Reflectie
Voorjaarsvakantie			
06-03-2028	Maandag	19:30–22:30	Dossier bespreking
13-03-2028	Maandag	19:30–22:30	Auditie
20-03-2028	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 1
27-03-2028	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 2
03-04-2028	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 3
10-04-2028	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 4
17-04-2028	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 5
2e Paasdag			
Meivakantie			
Meivakantie			
15-05-2028	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 6
22-05-2028	Maandag	19:30–22:30	Eenakters repetitie 7
27-05-2028	Zaterdag	13:00–22:00	Presentaties eenakters
28-05-2028	Zondag	13:00–22:00	Presentaties eenakters
29-05-2028	Maandag	19:30–22:30	Reguliere les
05-06-2028	Maandag	19:30–22:30	Reflectie
2e Pinksterdag			
19-06-2028	Maandag	19:30–22:30	Vorbereiding 4 ^e jaar

Jaar 4

Datum	Dag	Tijd	Les			
04-09-2028	Maandag	19:30–22:30	Terugkomst + gastles 1			
11-09-2028						
18-09-2028						
25-09-2028						
02-10-2028						
09-10-2028						
Herfstvakantie						
23-10-2028	Maandag	19:30–22:30	Terugkomst + gastles 2			
30-10-2028						
06-11-2028						
13-11-2028						
20-11-2028						
27-11-2028						
04-12-2028						
11-12-2028						
18-12-2028						
Kerstvakantie Kerstvakantie						
08-01-2029	Maandag	19:30–22:30	Terugkomst + gastles 3			
15-01-2029						
22-01-2029						
29-01-2029						
05-02-2029						
12-02-2029						
Voorjaarsvakantie						
26-02-2029	Maandag	19:30–22:30	Terugkomst + gastles 4			
05-03-2029						
12-03-2029						
19-03-2029						
26-03-2029						
2e Paasdag						
09-04-2029	Maandag	19:30–22:30	Terugkomst + gastles 5			
16-04-2029						
23-04-2029						
Meivakantie Meivakantie						
14-05-2029	Maandag	19:30–22:30	Afstudeerborrel			
2e Pinksterdag						
28-05-2029						
11-06-2029						
18-06-2029						
25-06-2029						
02-07-2029						